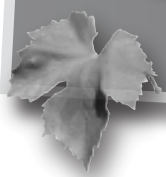
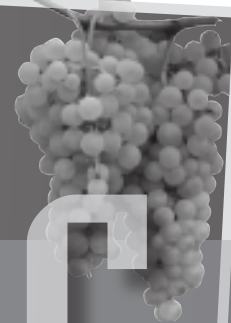

t ü k ö r

P E L L É R D I

megjelenik minden hónap első felében

2003.
szeptember

„Itt van az ősz, itt van újra...”

A NYÁRI, SZINTE MÁR AFRIKAI FORRÓSÁG UTÁN HÜVÖSEBBÉ ÉS VÉGRE CSAPADÉKOSABBÁ VÁLT AZ IDŐJÁRÁS. A GÓLYÁK MÁR TÖBB HETE ÚTRA KELTEK TÉLI SZÁLLÁSUK FELÉ, A FECSKÉK REGGELENTE HANGOSAN CSIVITELNEK A VILLANYDRÓTOKON, KÉSZÜLŐDNEK...
SZEPTEMBER VAN. A NYÁRI VAKÁCIÓT KÖVETŐEN A PELLÉRDI TÜKÖR IS FRISS SZÁMMAL JELENTKEZIK.

Júniusban, a tanévzáró ünnepély után egyetlen diák sem akarta komolyan elhinni, hogy valaha is véget érhet a vakáció. Most szeptember 1-jén újra megkezdődött a tanítás. A 2003/2004. tanévben 182 napot kell az iskola padjaiban eltölteni.

A tanév során a nevelő-oktató munka mellett országos mérésre és értékelésre kerül sor. A hatodikos, nyolcadikos, tizedikes tanulóknál tavasszal megvizsgálják, hogy az alapkészségeket (olvasás-szövegértés, matematikai eszköztudás) a tanév során mennyire sajátították el.

A parlament nemrégiben elfogadta a közoktatási törvény módosítását, így többek között meghosszabbodik az iskolai oktatás kezdő szakasza, hiszen ezekben az években megfelelő szinten kell megtanulni az alapkészségeket (írás, olvasás, számolás). A képességek fejlesztése az 5-6. évfolyamokban az eddigieknél hangsúlyozottabban folytatódik. A tanuló az első három évfolyamon csak szülői beleegyezéssel buktatható, illetve ha a tanulmányi követelményeket igazolt vagy igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni. Az első három évben kötelező a tanuló szöveges minősítése, ennek formáját az iskolák határozzák meg.

Érdekes, sok vitát kiváltó elem a törvényben, hogy a pedagógust titoktartási kötelezettség terheli a gyerekkel, illetve a családjával összefüggésben tudomására jutott információkkal kapcsolatban. Ennek értelme, hogy a diák nyugodtan merjen fordulni prob-

Előző évek szüreti mulatsága

lémájával tanárához, és ne kelljen tartania attól, hogy szülei ezt megtudják és esetleg megtorolják. Ugyanez a helyzet, ha otthon súlyosan bántalmazták, elhanyagolták, ebben az esetben ugyanis a tanárnak kötelessége a gyermekjóléti szolgálatnál, a hatóságoknál eljárást kezdeményezni.

Újból benépesülnek az iskolák, ebben a tanévben is – ahogy az elmúlt években ezt már megszoktuk – új feladatokkal, új kihívásokkal, mindezekből a tanuló azonban semmit sem érezhet. A fejlesztő iskola célja a gyermekek érdeklődésének, kíváncsiságának felkeltése, hogy azután az ismeretanyagot sok-sok gyakorlással elsajátítsák. E folyamat során a tanulót számtalan sikerélmény és öröm érje, ezáltal épül be hosszú távú emlékezetébe a tanult anyag. Csak így lesz eredményes a tanulás-tanítás folyamata. A Nemzeti Alaptanterv új változata a tananyag-, a tanulói óraszámok csökkentésével mindezeket hivatott szolgálni.

A szeptember a szüret hónapja, habár az idén az időjárás megtréfálta a természetet, a gazdák kényszerűségből már augusztus végén megkezdtek a szőlő szedését, préselését.

Mi maradunk hagyományainknál, szeptember közepén megrendezzük a „Szüreti

Mulatság”-ot. Három generáció öltözik magyar viseletbe, hogy díszes hintókon körbejárja a falut. Több helyen megáll a menet, a kisbíró kidobolja az eseményt és az esti szüreti bálra invitálja a község lakóit. Ifjak és idősök táncolnak együtt a nézőközönség szórakoztatására.

A szőlőszőlő sok finom gyümölcscsel csalogatja a falu népét. A sátrat csőszfiúk és csőszlányok őrzik és a „lopókat” a bíró és a bíróné pénzbüntetéssel sújtja. (A részletes programot „Programajánló” rovatunkban olvashatják.)

A Nyugdíjas Klub, a Mezőszél Táncsoprot és a Kert- és Szőlőbarátok csalogatnak bennünket gondos, alapos szervező munkával idén új helyszínre, a Brázay Kastélyparkba, este a Művelődési Ház nagytermébe, hogy együtt örüljünk, ünnepeljünk.

Öröm, hogy ebben az évben is a nehézségek ellenére sikerül(t) szőlőt (termést) betakarítani. Örüljünk egymás, a másik ember, a pellérdi polgár sikerének. Szakítsunk időt arra, hogy kiálljunk a kapuba, majd kövessük a menetet a község központjába, a parkba.

Legyünk együtt ezen a délutánon és estén szeptember 13-án, szombaton!

Medgyesi Antal

Önkormányzati események és ülések

A NYÁR, A SZABADSÁGOLÁSOK IDEJE ÉSZREVEHETŐEN MEGNYILVÁNULT A TESTÜLETI ÜLÉSEK SZÁMÁNAK ALAKULÁSÁBAN. AZ ELMÚLT IDŐSZAKBAN A KÉPVISELŐTESTÜLET EGY ALKALOMMAL TARTOTT ÜLÉST, JÚLIUS 17-ÉN, AZ ALÁBBI NAPIRENDI PONTOKKAL:

1. TÁJÉKOZTATÓ PELLÉRD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK A HELYI ADÓVAL KAPCSOLATOS FELADAT-ELLÁTÁSÁRÓL.
2. DÖNTÉS BERUHÁZÁSOK INDÍTÁSÁRÓL.
3. TÖRVÉNYESSÉGI ÉSZREVÉTELEK.
4. EGYEBEK.

1. A HELYI ADÓVAL KAPCSOLATOS tájékoztatásban részletesen beszámolt a jegyző az Állami Számvevőszék, a belső ellenőrzés által tapasztalt hiányosságokról, az adóintézkedések alakulásáról. A tájékoztató tartalmazott egy feladattervet, melyet a Képviselőtestület kiegészített a feladatok elvégzésének időbeni ütemezésével.

A Képviselőtestület az alábbi ütemtervet fogadta el az adóhátralékok behajtásával kapcsolatosan:

- *iparűzési adó*: felhívás a hátralékosoknak, a behajtás megkezdése: 2003. szeptember 30.
- *gépjárműadó*: adategyeztetés majd felszólítás, a behajtás megkezdése: 2003. december 31.
- *kommunális adó*: adategyeztetés majd felszólítás, a behajtás megkezdése: 2004. március 31.

2. A BERUHÁZÁSOK TÉMAKÖRÉBEN az alábbi tájékoztatások és döntések születtek:

- A polgármester beszámolt a Kossuth Lajos utcai kertek vételéről. Az elhangzottak szerint a kialakítandó úthoz szükséges területre minden tulajdonossal előszerződést kötött az Önkormányzat 1000 Ft/m² áron.
- Az úttól délre kialakítandó területet egy tulajdonos kivételével szintén fenti áron értékesítették az érintettek.
- Megrendelésre került a telekalakítási terv és a Képviselőtestület döntött a közművek tervezetéről. A beérkezett négy árajánlat közül a testület a

Az elkészült Kék Terem

T.M. HIDRO-SZER Kft. árajánlatát tartotta a legkedvezőbbnek.

- Rövid vita után döntés született az iparterületi feltárási út megépítéséről, mely munkára a Képviselőtestület a Közműépítő Kft. által benyújtott árajánlatot fogadta el.

3. A BARANYA MEGYEI KÖZIGAZGATÁSI HIVATALTÓL két törvényességi észrevétel érkezett.

- Az első a közműfejlesztési hozzájárulás mértékét szabályozó önkormányzati rendeletet érintette. A jelzést a Képviselőtestület tudomásul vette és az alaprendelet, valamint annak módosításai felülvizsgálatára, valamint egy új rendelet tervezet elkészítésére felkérte a jegyzőt. Az új rendelet elkészítésének határideje: 2003. december 31.
- Törvényességi észrevétel érkezett az ülések jegyzőkönyveinek késői megküldése miatt. Valamennyi testületi és bizottsági ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni és azt a Közigazgatási Hivatal felé törvényességi vizsgálat céljából fel kell terjeszteni. Az utóbbi időben megsokszorozódott az ülések száma, az azokra való felkészülés és jegyzőkönyvvezetés olyan feladattá vált, amelyre nem volt, nincs létszámkapacitás. A probléma megoldásán a hivatal vezetői dolgoznak, a jegyzőkönyveknek időben el kell készülniük a jövőt illetően.

4. EGYEBEK NAPIRENDEN BELÜL a polgármester tájékoztatta a Képviselőtestület tagjait, hogy elkészültek az önkormányzati ingatlanokra az ingatlan-szakértői értékbecslések, melyeket a

Képviselőtestület elfogadott és döntött arról, hogy azok licitálással kerüljenek értékesítésre. Két önkormányzati tulajdonban lévő épület eladásáról döntött a testület, így

- a volt körzeti megbízotti szolgálati lakás, és
- Kovács József volt pellérdi lakos ingatlanára kerül értékesítésre a közeljövőben.

Egyebek között a polgármester ismertette a Pellérdi Sport Egyesület kérelmét, melyben a közösség vezetői a labdarúgócsapat felsőbb osztályba kerülése miatt az éves költségvetési támogatáson túl további támogatást kér. A képviselők 700 ezer forinttal megemelték az Egyesület számára megállapított költségvetési keretet.

A polgármester tájékoztatta a Képviselőtestület tagjait, hogy az Önkormányzat 1 fő polgári szolgálatost alkalmaz informatikai és rendszergazdai feladatok ellátására.

A KÖTÖTT NAPIRENDEKET KÖVETŐEN képviselői észrevételekről tárgyalt a testület, melyek közül az Arany János utcai telekalakításról, a beruházások menetéről, egy-egy közterület rendezetlenségéről, a benyújtott pályázatokról esett szó.

AZ ÜLÉST MEGELŐZŐEN a Képviselőtestület felavatta a Kastélypark épületében lévő ún. Kék Termet, megköszönve mindazok munkáját, kiemelten Tajti Zoltán képviselőúrét, akik segítettek abban, hogy a Júniálásra a terem elkészüljön.

dr. Schleich Mária
jegyző

A Polgármesteri Hivatal tájékoztatója

Az adóügyi értesítésekkel kapcsolatosan több negatív lakossági észrevétel történt. A jelzések többsége a 100.-Ft-on aluli pótlékösszegek előírása miatt érkezett.

Az értesítőn kb. az ügyfelek 50%-ánál sajnálatos módon nem került áthúzásra az alacsony összegű pótlék, amikor észrevettük a hibát, már megtörtént a borítékok felének kézbesítése. A hibáért elnézést kérünk az érintettektől.

Olvasói levelek

SZERKESZTŐSÉGÜNK LEVELET KAPOTT NAGY VILMOSNÉ KEDVES OLVASÓNKTÓL (Dózsa utca 128.), aki az ABC eladóit, az üzlet kulturáltságát és a választékot dicsérte. Köszönjük levelét, amelyet elolvasás után az üzlet vezetőjéhez továbbítottunk.

TAMON ATTILA (VASÚT UTCA 1.), OLVASÓNK ÍRJA:
– Azt kérném az új Önkormányzattól, hogy a választási ígéreteik megvalósításáról számoljanak be a képviselők és a polgármester úr is.

METZING JÓZSEF, POLGÁRMESTER:

– Tavaly novemberben alakult meg az új Önkormányzat, kiformalódott az új működési forma (bizottságok). Kidolgozásra került a költségvetés, amelyben tulajdonképpen az idei terveket fogalmaztuk meg, aztán elfogadta a testület négyéves ciklusprogramját. Ezeket az elképzeléseket áprilisban falugyűlésen ismertettük, és azóta dolgozunk a megvalósításukon.

Néhány konkrétum:

- az előszerződés után aláírás előtt áll a Kossuth Lajos utcai telekalakítás szerződés csomagja,
- tervezik az új utca közműveit,
- bővítettük az iparterületet, ott készül az út (részben pályázati forrásból),
- a tervezés után folyik a gyalogátkelők engedélyezése, már kértünk rá vállalkozóktól árajánlatokat,
- készülnek az utcanévtáblák,
- működik a kábel tévés Internet,
- elkészült (folyamatosan bővül) a pellérdi honlap: a www.pellerd.hu
- az átadott gyógyszerár egy kicsit az Önkormányzat sikere is, sok munkánk volt az ingatlan adásvételének létrejöttében
- befejeztük az ablakcserét az Iskolában és meg is szépült az épület,
- idén is javítottunk a parki Rendezvényházon, a vakoláson túl elkészült a kiállítóterem,
- négy helyen útépitések voltak Szőlőhegyen több millió forint értékben,
- a Szőlőhegy rendezési tervéhez főiskolás hallgatók felmérték az ingatlanokat,
- még idén szeretnénk az alsó buszmegálló másik váróját is elkészíteni, és végre megjelent a Játsszótér pályázat, amit beadunk.

Évzárásként még egy falugyűlést tervezünk, ahol majd beszámol az Önkormányzat a végzett munkáról, ismertetésre kerül a rendezési terv módosítása (az is készül) és ott az elért eredményeket össze lehet vetni a választási ígéretekkel. Aztán folytatjuk, az elfogadott program szerint, figyelembe véve falunk lakóinak véleményét...

A tartalomról

ÁMK	4
Kezdődik az Óvoda	4
Nyári felújítás...	5
Első nap az iskolában	5

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK	4
www.pellerd.hu	4

CIVIL SZERVEZETEK	6
A Nyugdíjas Klub nyári „időtöltése”	6
Míg sokan mások építenek...	7
Brázay Kastély Park Egyesület	7
Újra Erdélyben!	7

KÉPEK ERDÉLYRŐL	10
Ravadies János képriportja Erdélyről	10

TEST ÉS LÉLEK	12
Szent Istvánról – másként	12
A pellérdi templombúcsú	13
Az örömről – Vándorszínészek...	14
Elhízás a mindennapi gyakorlatban	15
Álom – manó	15

JEGYZET	16
Panelből családi házba	16

PRAKTIKÁK	16
Sátor – lakókocsi – lakóautó?!	16
Sátorozni ó de nagyon jó!	16
Szőlészeti-borászat	18

EU-SAROK	17
Európai gondolatok	17

PROGRAMAJÁNLÓ	19
Pellérdi programok	19

HIRDETÉSEK	19
Lakáshitel, lakáselőtakarékoság	19

LABDARÚGÁS	20
Játékosok névsora	20
Megyei I. osztályú felnőtt bajnokság	20
Megyei III. osztályú pécsi csoport	20

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Megnyit!

www.pellerd.hu

Július elejétől érhető el a Pellerdi Önkormányzat hivatalos honlapja a www.pellerd.hu címen. Állandóan bővülő tartalommal, friss információkkal és hírekkel jelentkezik az oldal. A falu általános bemutatása és képekkel történő illusztrálása mellett, megtalálhatók a Civil Szervezetek, Vállalkozások és a pellerdi Sportcsapatok adatai, valamint olvasható az egész éves eseménynaptár.

A helyi rendeletek a módosításokkal egy-séges szerkezetben, folyamatosan elérhetővé és letölthetővé válnak a honlapon. Az Építésigazgatási Csoport közreműködésével felkerült az oldalra a Rendezési Terv és a hozzá kapcsolódó dokumentációk, tervek.

Bemutatkoznak az ÁMK intézményei, továbbá letölthetők a Pellerdi Tükör egyes számai.

Az Önkormányzat lehetőséget biztosít a helyi vállalkozásoknak a honlapon történő megjelenésre. További információt, e-mailben a

következő címről kérhetnek, illetve ugyanide küldhetik a már meglévő honlapjuk elérhető-ségét, vagy a vállalkozás rövid leírását:

mannogab@freemail.hu.

A jövőben hirdetési felületet biztosítunk magánszemélyek és cégek számára, mely-

nek áráiról, feltételeiről a Polgármesteri Hivatalban és a honlapon tájékozódhatnak.

Várom észrevételeiket, javaslataikat a fenti e-mail címre vagy a honlapról elérhető nyilvános vendégkönyvbe.

Mannó Gábor

ÁMK

Kezdődik az Óvoda

A nyári munkálatokról

- Az óvoda tetőfelújítása elkészült.
- Az óvoda mellékhelyiségeinek tisztasági meszelése megtörtént.
- A fentlevő mosdóban a villany bekötése megtörtént.
- A csoportszobákban és a vezetői irodában a szőnyeget újakra cseréltük.

Terveink a nevelési év folyamán

- A hinta körüli védőkorlátok építésének befejezése.
- A halászkunyhó fedelének javítása, vagy átalakítása is sürgős intézkedést igényel.
- A hátsó udvar teljes felújítása, az első udvarból a kisház és a homokozó átrakása.
- Új fajták felállítása (pályázati pénzből).
- A fenti két csoportszoba asztalainak, székeinek cseréje.
- Az udvari játékok és az óvoda kerítésének lemázolása (szülői segítséggel).
- Az udvaron lévő vasból készült játékok eltávolítása.
- A csoportszoba játéktárolóinak lecserélése vesszőkosarakra.
- Az óvoda környezetének átalakítása, a német nemzetiségi óvodai jelleg erősítése (kékfestő népviselet).

A nevelési év rendje

- Szorgalmi év: 2003. szeptember 1-től 2004. május 31-ig.
- A nyári ügyelet: 2004. június 1-től augusztus 27-ig.
- Az óvoda nyitva tartása: hétfőtől péntekig 6⁰⁰ órától 17⁰⁰ óráig.

Óvodai szünetek

- Karácsonyi szünet: 2003. december 22-től 2004. január 5-ig.
- Nevelés nélküli munkanapok: nevelési évenként három nap.
- Nyári szünet: 2004. augusztus 2-től 27-ig (négy hét).
- Munkaszüneti nap: 2003. október 23. (csütörtök).

Szeptember 1-jén az egy hónapos leállást követően újra indult az óvodai nevelő munka. A tavaszi és nyári beíratások alapján a következő létszámokkal:

Csoportlétszámok:

Piros csoport:.....24 fő
Zöld csoport:23 fő
Kék csoport:.....22 fő
Összesen:.....69 fő

Nyári felújítás az ÁMK Általános Iskolájában

Az elmúlt esztendő konyhafelújításait követően idén nyáron köszönhetően a Belügyminisztérium „Helyi védelem alatt álló középületek felújítása” pályázatán nyert pénznek és a község által biztosított önerőnek, 4 millió 800 ezer forint értékben igen jelentős és látványos felújítási munka valósulhatott meg az iskolában.

A teljesen elkorhadt, zárhatatlan 22 ablak és 3 bejárati ajtó cseréjére és a legfőbb közösségi színtér, ünnepélyeink fő helyszínének, a „placc” teljes homlokzat-felújítására került sor. A két évvel ezelőtt kicserélt ablakokkal együtt így az épület kíváló hang- és hőszigetelő, a mai szabványnak megfelelő minőségű ablakokat kapott.

Nagy öröm számunkra, hogy a „placc” is megújult. A fal alsó harmada lélegzővakolatot kapott, e technológia megakadályozza a falnedvességből adó-

dó felhólyagosodást, a vakolat lepergését.

Dicséret illeti a generálkivitelezőt, a helyi asztalos és festő vállalkozókat, akik kiváló minőségben és – a váratlan

helyzetek ellenére – határidőre elkészültek az épület felújításával.

Az iskola tanulói-
nak és dolgozóinak, a község minden lakójának közös feladata a megszépült épületrész megóvása, védelme.

Időszerű és nagyon fontos volt a község közepén álló, jelenleg iskolaként működő kastély külső felújítása. Az épület megjelenése, az energiatakarékosság is a pályázat adta lehetőséget erősítette. Egyben adott a feladat újabb sikeres pályázattal az épület még málladozó vakolatának, homlokzatának a közeljövőben történő felújítására.

Medgyesi Antal
igazgató

Első nap az iskolában

Az ember életében szeptember elseje fontos nap. Mindenki, aki járt iskolába, így gondolja ezt. Az első osztályosok életében még sokkal fontosabb, mert ez az első igazi nap az iskolában.

Augusztus 31-én nem volt kegyes az időjárás, esővel, széllel köszöntötte a Tanévnyitó ünnepélyre érkezőket. De a csillogást a pici elsősök szeméből nem fújhatta el semmi. Izgatottan gyülekeztek, és még egyik kezükkel az óvó nénibe, másikkal szüleikbe kapaszkodva keresték helyüket.

Szeptember 1-jén, reggel már táskával, könyvekkel érkeznek. Bizony nagy próbatétel előtt állnak. Az első osztály sok mindent eldönt. Szeret majd iskolába járni, élvezni majd a tanulást, az olvasást? Keserves kínlódás lesz a matematika, vagy felfedezni való rejtélyes világ? Jól érzi magát társaival, szeret iskolába járni?

Bizony, nem tud megbirkózni egyedül egyetlen kisgyermek sem ezzel a sok-sok feladattal. Segítségre, szeretetre van szükségük, hogy minél zökkenőmentesebben

(folytatás a következő oldalon)

ISKOLÁNK EGYIK
ÚJ PEDAGÓGUSA
VARGA ADRIENN.
A KÖVETKEZŐKBEN
BEMUTATKOZÓ
SORAIT, GONDOLATAIT
OLVASHATJUK:

Tolna megyében, Pincehelyen születtem. Édesanyám szociális szervező, a pincehelyi Gondozási Központ vezetője, édesapám gépészmérnök.

Az általános iskolát szülőfalumban végeztem. Tanulmányaimat a dombóvári Illyés Gyula Gimnáziumban folytattam, általános tagozaton. Középiskolai éveim alatt több tantárgyi területen próbáltam ki magamat. Tagja voltam a honismereti szakkörnek, jártam biológia és magyar fakultációra. A választott érettségi tárgyam a földrajz volt. Ekkor kezdtem komolyan foglalkozni versmondással, amely a mai napig része az életemnek. Az iskola szertornacsapatának tagjaként rendszeresen sportoltam.

A magyar nyelv- és irodalom iránt érzett egyre erősebb kötődésem és a

pedagógusi hivatás iránti vonzalmam jelölte ki számomra az utat, mely elvezetett a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar magyar szakára. A választható képzési programok közül a „Nyelvtudomány – Magyar tanári főszak” (nyelvtudományi orientációjú magyar tanár) mellett döntöttem. E programon belül végeztem a „Magyar mint idegen nyelv/hungarológia” specializációt. A Színház specializációt másodévesként kezdtem. Egy évig a Pécsi Harmadik Színház berkein belül működő színjátszó kör tagja voltam.

Az 1998-1999-es tanévet már magyar földrajz szakos hallgatóként kezdtem. A Földrajzi Intézet Turizmus Tanszékének két éves, másoddiplomás képzésébe 2001 őszén kapcsolódtam be.

Földrajz diplomamunkámat az oktatásnak, különös tekintettel a földrajztanításnak a környezeti tudatosság elterjedésében betöltött hangsúlyos szerepéről írtam. A munka során nagyító alá vettem a tantervek környezeti nevelésre vonatkozó részeit, tankönyvelemzéseken keresztül. Magyar diplomamunkám témája a bukovinai eredetű, er-

délyi Csernakeresztúr és a Tolna megyei Kakasd székely nyelvjárásának összehasonlító elemzése volt saját gyűjtésem alapján.

Angolul középfokon, német nyelven alafokon beszélek.

A Civil Közösségek Háza *Sólyom Katalin* által vezetett Pedagógus Versmondó Körének 2001 óta vagyok tagja. Az évente megrendezésre kerülő író-olvasó találkozók és az intézményen belüli kiállítás-megnyitók aktívan közreműködöm.

Párom szintén pedagógus, a Pécsi Művészeti Szakközépiskola matematika, fizika, informatika szakos tanára.

Mindaz a tudás, melyet eddig elsajátítottam, reményeim szerint alkalmassá tettek gyerekkorom óta dédelgetett álmom megvalósítására, arra, hogy tanár legyek. A gyermekek világképének és gondolkodásának sokoldalú építése és finomítása számomra nagy kihívás, de minden igyekezetemmel azon leszek, hogy őket legjobb tehetségem szerint tanítsam, neveljem.

Varga Adrienn

ÁMK

(folytatás az előző oldalról)

tudjanak átlépni az óvodai életből egy kötöttebb, felelősebb, nehezebb iskolai életbe.

Aki iskolába jöhetett nyilván iskolaérett, de minden gyermek más és más.

A legfontosabbnak azt tartom, hogy minden szülő legyen tisztában azzal, hogy mire képes a gyermeke, sem többet, sem kevesebbet nem szabad elvárni tőlük, csak amire képesek.

Gondolom ez már óvodában is körvonalazódott, aki figyelt az óvónőkre és a saját gyermekére annak már van elkép-

zelése, hogy mit várhat el és mit nem pici első gyermekétől.

Az átmenet így is okozhat zavarokat a napi odafigyelés, a türelem és a még nagyobb szeretet kijár minden kis elsőnek mindenkitől néhány hétig, vagy hónapig. Nem lehet és nem is szabad elfelejteni a játékot, amiből az óvodában sokkal több volt, mint amennyire lehetőségük lesz az iskolában.

Nem lehet hasonlítani egyik gyereket a másikhoz. Minden kisgyerek pontosan tudja, hogy mennyit bír el, ha ezen felül terheljük biztosan zavar keletkezik

a fejlődésében. Tudom, hogy mindenki azt szeretné, hogy az ő gyermeke legyen a legokosabb a legjobb, és ez így is van, csak mindenki másban jó.

Minden gyermekben benne van a jó, csak meg kell keresni. Ehhez kérek minden első gyermek szüleitől, nagyszüleitől segítséget. És én hiszem, hogy összefogva minden kicsi gyerekből okos, boldog felnőtt lesz.

Horváthné Nagy Janka
tanítónő

CIVIL SZERVEZETEK

A Nyugdíjas Klub nyári „időtöltése”

Volt választási lehetőség az egyes programokból, ki melyiken akart vagy tudott részt venni.

Kezdődött június 5-ével, amikor önköltségi alapon, menetrend-szerű autóbuszal Hévízre látogatott 22 fő. Itt a fürdésen volt a hangsúly, de látnivaló is akadt bőven.

Ezt követte a háromnapos Eger és környékére kirándulás július 2-4. között, 33 fővel. Az utazás, mely vonattal történt, fáradságait kipihelve, egész estét betöltő programra került sor a Szépasszony-völgyben lévő pincesoron, ahol egy jó vacsora és borkóstolás segített jókedvre deríteni bennünket. Jó hangulatban telt el a nap, nótázva tértünk vissza a kollégiumba, ahol kényelmes, kétágyas szobák vártak ránk.

Másnap különautóbuszal Aggtelekre látogattunk. Idegenvezető segítségével a barlang szépségeiben gyönyörködhattunk. Elénk tárultak a csodálatos cseppkövek, melyek alakokat formáltak meg és ezekről is nevezték el őket. A hangversenyeremben meghallgathattuk a Bánk Bán áriát (Hazám, hazám...), *Simándi Józseftől*.

A terem akusztikája kitűnő. Ezt az élményt nehéz elmesélni, hallani kell. Egyszerűen lenyűgöző volt. Hazafelé megálltunk Szilvásváradon, ahol kisvasúttal felmentünk a vízeséshez. Itt rövid sétát tettünk, s a természet szépségében gyönyörködtünk. E napunk is jó hangulatban telt el. A vacsora után, aki még nem fáradt el, sétát tett a városban, mely esti fényében is szép volt.

Harmadik nap Egerben városnézésre indultunk, megnéztük a nevezetességeket: a Dobó teret, a várat, a színházat, a székesegyházat, mely ugyancsak csodálatos látványt nyújtott. Néhányan az egri fürdő gyógyító vizében is megmártóztak. A fürdő területe, új medencéje, élményfürdője nagyon szép, nemkülönben az új uszoda. Élményekkel gazdagabban tértünk haza a gyorsan eltelt három nap után.

Termékbemutató keretében július 18-án 41 fővel Csokonyavisontán jártunk, különautóbuszal, melyet a bemutatót rendező cég fizetett az ebéddel együtt. Ebéd után a gyógyfürdőbe látogattunk kedvezményes belépővel. Sok idősebb nyugdíjasunk fürdött annak reményében, hogy ízületi és reuma panaszai enyhülnek. Hangulatunk itt is kitűnő volt.

Július 6-án 15 fővel vonattal és hajóval Badacsonyan jártunk. A parti sétány megtekintése után – a korábbról már ismert – magánpincészetet kerestük fel, ahol beszélgetéssel, és mint a házigazda

Kirándulás Szilvásváradra

Szereplés Birjánban

mondta, kötelező énekléssel töltöttük az időt. A visszaút is hajóval és vonattal történt, jó hangulatban.

Augusztus 9-én az ottani Nyugdíjas Klub meghívására táncos lábú nyugdíjasaink szerepeltek Birjánban. Szívélyes fogadtatásban volt részünk. A műsor után finom vacsorával (filézett halászlé, sütemények) vendégelték meg bennünket. Közben a két Nyugdíjas Klub együtt táncolt, énekelt. A pellérdi és birjáni táncos nyugdíjasok jó hangulatot teremtettek. Köszönjük a szíves fogadtatást, melyet viszonzni szeretnénk. Késő este jókedvűen érkeztünk Pellérre az Önkormányzat kisbuszával.

Köszönjük mindazoknak – elsősorban az Önkormányzatnak –, akik lehetővé tették, hogy nyugdíjasként ily szép helyekre eljuthatunk.

Magdó Jánosné
elnökségi tag

Míg sokan mások építenek...

Míg sokan mások építenek, nekik a rombolás, a pusztítás öröm.

Vajon kik és miért? Vajon nekik mi az érték? Vajon miért van szükségük arra az érzésre, hogy egy élő fát meggyújtsanak? Miért öröm az, ha másnak fájdalmat okoznak? Vajon miért? Talán egyszer megértik, ami olyan magától értetődő, hogy az Élet, s mindaz ami abból fakad, mindannyiunk számára nagy kincs, vigyáznunk kell rá. Közösén.

A kiégett fa a barlang tetején

A megrongált szemetes a buszmegállóban

Brázay Kastély Park Egyesület

Tisztelt lakosság!

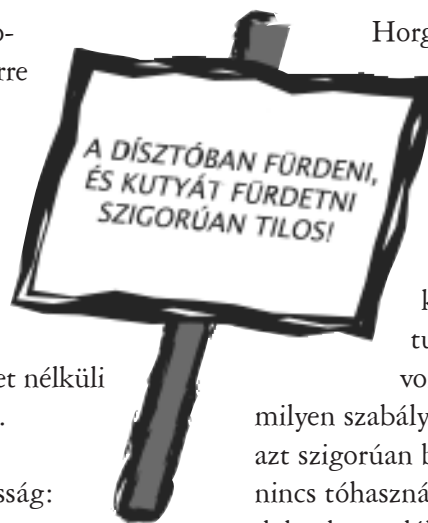
Ebben az újságikkben a szülők figyelmét szeretném felhívni arra, hogy a park és a tó nemcsak a szórakozás, hanem balesetveszélyek forrása is.

Ezen a nyáron rekordokat döntött a meleg és erre a legjobb gyógyír a vízpart, néha valóban csak ott lehet elviselni a kánikulát. Vannak, akik úgy gondolták, erre a díszítő is alkalmas. Megdöbbenve tapasztaltam, hogy felügyelet nélküli pici gyerekek is fürödtek.

Tisztelt Szülők, Lakosság:

**A DÍSZTÓBAN FÜRDENI,
ÉS KUTYÁT FÜRDETNI
SZIGORÚAN TILOS!**

Erre táblák is felhívják a parkot látogatók figyelmét. Horgászok nem mindig

vannak a parton és így gyakran felügyelet nélkül van a tó, bár hozzáteszem a gyerekek felnőtt láttán mindig elfutottak. Kérem a szülőket jobban figyeljenek, hogy megelőzzük a baleseteket.

Horgásztársaimat is megkérem figyeljenek oda arra, ami a park, illetve a tó területén történik, és maradéktalanul tartsák be az egyesület tóhasználati rendjében rögzítetteket, hiszen a szabályok nem tudása kellemetlen dolgokat vonz maga után. Ezentúl bármilyen szabálytalanságot tapasztalunk, azt szigorúan büntetni fogjuk. Akinek nincs tóhasználati rendje, az a horgászdobozban talál (csak átolvasásra, elvitelre nem), vagy a Konga kávézóban kérhet (elvitelre is).

Köszönettel:

Szabó Attila
elnök

Újra Erdélyben!

Fogarasi havasokban

A Mezőszél Táncsoport tavaly ellátogatott Erdélybe, a választói tánc táborba, ahol egy hetet töltött. Az idő nagy része tánc és énektanulással telt, ami nagyon kellemes fáradságot jelentett a csoportnak. Idén nyáron úgy döntöttünk, hogy ismét Erdélyt választjuk a szabadságunk eltöltésére. Barátaink meghívását elfogadva és élve a lehetőséggel, egy csodálatos hetet tölthettünk *Vészi Ernőék* gyergyószentmiklósi nyaralójában, ami közvetlenül a Békény-patak mellett helyezkedik el, fenyőerdővel körülvéve. Úgy gondoltuk innen kiindulva nézzük meg azokat a helyeket, nevezetességeket, amelyekről már korábban sokat hallottunk.

Megérkezésünk napját pihenéssel töltöttük. Vasárnap a csíksomlyói templomba mentünk a szentmisére, ahol éppen három ifjút szenteltek fel szerzetesnek.

Csíksomlyó:

Nevét a Somlyó hegyétől (1035 m) kapta. A ferences szerzetesek kb. az 1400-as években telepedtek le ténylegesen Csíksomlyón, ahova kolostort is építettek. 1442-1448 között építették fel az első gótikus stílusú templomot, amelyet a Sárlos Boldogasszony tiszteletére szenteltek fel 1448-ban. (Sárlos Boldogasszony, Szűz Mária látogatása Erzsébetnél. Július 2-án van a búcsú napja).

(folytatás a következő oldalon)

CIVIL SZERVEZETEK

(folytatás az előző oldalról)

Az 1661-es török betöréskor felgyújtották, tetőszerkezete teljesen leégett, kijavították és fennállott egészen 1802-ig, akkor lebontották, és anyagát beépítették a mostani barokk templom falaiba.

A legértékesebb tárgya a Szűz Mária kegyszobor, amely reneszánsz stílusban készült hársfából. A napba öltözött Asszonyt ábrázolja, akinek lába alatt van a hold, fején a tizenkét csillagból álló koszorú. Királynőként is ábrázolja Szűz Máriát: fején korona, jobb kezében jogar, bal karján tartja Szent Fiát, a világ Megváltóját.

1798-ban, *Batthányi Ignác* erdélyi püspök idején, az egyház „Csodatevőnek, segítő szent Szűznek” nevezi el. Régi szokás, hogy a zarándokok, miután a Kegyszobor előtt Máriához, Isten Anyjához könyörögtek, megsimogatják a Kegyszobor lábát, hozzáérintik ruhájukat és kegytárgyaikat. Így óhajtják kiesdeni a maguk számára az Istenanya áldását.

Az 1940-es évektől napjainkig, márványból készült hátaltáblák tanúskodnak arról, hogy a Szűzanya most is meghallgatja tisztelőinek imáját. Azóta is tart a zarándoklat Szűz Mária tiszteletére.

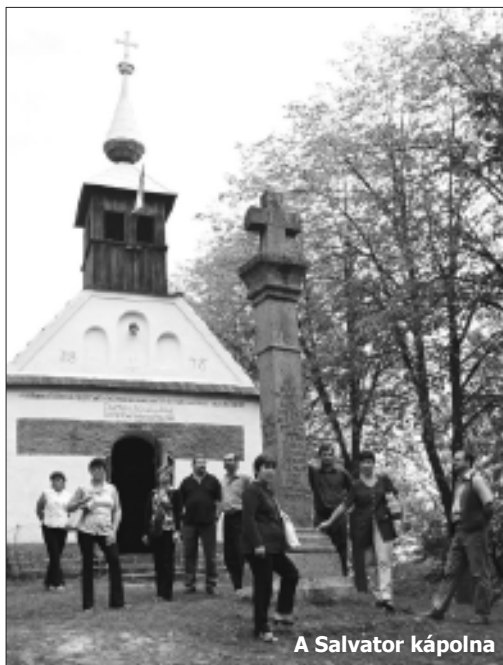
A szentmise után utunk a csíksomlyói hegyre vezetett, ahol az ott élő remetével szerettünk volna találkozni, ugyanis tavalyi látogatásunk alkalmával ígéretet tettem neki, hogy a kis kápolna tornyán lobogó magyar zászló helyett, (amelyet az idő vasfoga már eléggé megviselt) egy újjal ajándékozom meg. Sajnos nem találtuk otthon, de a zászlót otthagytuk közeli ismerősöknél, hogy adják át, mi pedig majd otthonról, a rólunk készült fotót elküldve levélben köszöntjük Öt.

Ezen a hegyen rendezik meg évente az Ezer Székely Lány Találkozót, amelyre nemcsak Székelyföldről, hanem messzi földről is jönnek a népzene, népdalt, néptáncot kedvelő magyarok. Az ünnepélyről a lovasbemutatók sem hiányozhatnak.

A Salvator kápolna

A Kissomlyó-hegyen három kápolna áll, közülük ez a legértékesebb művészeti szempontból. A nándorfehérvári győzelem emlékére épült. A gótika, a reneszánsz és a barokk jellegzetes, fontos emléke. A bejárata előtt díszesen kidolgozott kőkereszt áll, oldalán vésett szöveggel. 1876-ban állították a gyergyóalfalvi hívek, az 1567-es győzelem emlékére.

Délután a Szent Anna-tóhoz mentünk.

A Salvator kápolna

A Székelyföld talán leglátogatottabb természeti ritkasága. A tó környéke felejthetetlen látvány volt. Egy tölcserhez hasonlít, mintha egy kialudt tűzhányó hegy óriási krátere lenne. A tó kerek alakú, mélysége közepén 12 méter, vízének színe kék. Körben bükkerdő, partját nyalánk fenyőfák övezik. A hagyomány szerint az ősmagyarok a Hadúrnak itt mutatták be áldozataikat. Az erdő szélén letelepedtünk, majd elfogyasztottuk az útra csomagolt kis uzsonnákat. Sajnos nem sokáig gyönyörködhattunk a természet szépségeiben, mert egy hirtelen jött zápor- eső mindenkit indulásra késztetett.

Este, visszaérkezve szálláshelyünkre elkészítettük finom vacsoránkat, majd sok beszélgetés közepette megbeszéltük, hogy másnap a Gyilkos-tó környékét és a Békás-szorost látogatjuk meg.

A Gyilkos-tó és a Békás-szoros

A „friss” ébredés és bőséges reggeli után elindultunk a tervezett útvonalon. A hegyi szerpentines úton nem győztünk betelni a táj szépségével.

Először a távolabb eső Békás-szorosnál álltunk meg. Lélegzetelállító, vadregényes tájat mutat az ide eljutó turistáknak. A Keleti-Kárpátok egy igazi karsztjelensége. Az út 100-360 méter magas sziklafalak között vezet. A falak alatt nagy robajjal tovaszáguld a Békás-patak. A szoros 5 km hosszú, érdekessége még, hogy a történelmi Magyarország határa is itt húzódott.

Visszafelé álltunk meg a nevezetes Gyilkos-tónál, amely a Nagyhagymás-hegycsoport része. Nevét többféleképpen magyarázzák. Egyesek szerint 1837 csapadékos év volt, így a keletre emelkedő Gyilkoskő (1401 m) oldalából az agyagos

lejtőtörmelék kellően megázva, hegyomlasként zúdult alá, és elgátolta a Békás-patak vizét, ennek vízzáró hatásaként rövidesen megszűnt a folyóvíz szivárgása, és így fokozatosan kialakult a torlasztó. A tó véglegesen 1838 nyarára alakult ki. A hagyomány szerint a „gyilkos” elnevezés onnan ered, hogy a katasztrófa idején pásztorok legeltették a juhaikat a lejtőkön, amikor hirtelen elnyelte őket a föld. Más vélekedés szerint a fenyőerdőt „gyilkolta meg” és ma a kimeredező csonkok, mint valamely székely község elhagyott temetőjének kopjafái lennének. Többen a vörös színű mészkő-rétegtől származtatják a Veres-tó nevet.

Természetesen legenda is született, mely azt mondja, hogy egy hírhedt zsi-ványvezér elrabolt egy gyergyói lányt és kényszerrel akarta, legyen a felesége. A lány a hegyekhez kiáltott segítségért. Azok meghallván a sikolyt, elindultak és maguk alá temettek mindent.

Úgy gondoltuk már ez a két nap is annyi látnivalóval ajándékozott meg bennünket, hogy már ezért is megérte ilyen messzire eljönni.

Korond, Parajd és Szováta fürdő

A harmadik nap kirándulására rövidebb utat választottunk. Korond, Parajd, majd Szováta fürdő volt az úti cél.

Először Korondra látogattunk el. Hargita megye nagyközsége, a Sóvidék egyik leghíresebb települése. A népi fazekasság egyik központja. *Teleki József* írta Korondról, hogy „Minden ember itt vagy fazekas, vagy sendelly csináló” (Úti jegyzések, 1799). A fazekasiparra alapozva kereskedelmi, idegenforgalmi és művelődési szerepköre is egyre számottevőbb. A főút mellett, szinte minden ház előtt kínálják a sokféle árut, portékát. Megtalálható itt kerámia, szalma, gyékény, gyapjú, faeszközök, használati és dísz tárgyak egyaránt.

Parajdon a látnivalók zöme a sóval kapcsolatos. Érdemes volt megnézni a Sóbányát, a benne kialakított asztmakedelő központot. A bányalátogatók a bánya buszaival jutnak a Sóbánya belsejébe. Lent kissé hűvös, nyirkos a levegő, az aljzat pedig tükörsima és szinte fénylik. Mivel nagyon sok asztmás beteg látogatja és több órát is idelelni töltenek, ezért szükség volt vizesblokk, büfé, a gyermekek részére pedig különböző játszóterek kialakítására. A bánya egyik szegletében pedig egy kis kápolnát építettek. Körben

Korond, Józsa János fazekas háza, mely kiállító- és üzlethelyiséget is magában foglal

asztalok, padok a pihenni vágyóknak. Azt hiszem ilyent még elképzelni is nehéz és mindez a föld alatt. Parajdtól csak néhány kilométerre fekszik Szováta, egy gyönyörű, több százéves fürdőhely, ami tengerszint felett 520 m-es magasságban található. A szovátai fürdőnek öt sós tava van. Közöttük a Medve-tó, ami 1875-ben keletkezett. Némely tó vize olyan sós, hogy a fürdőző szinte lebeg a vízében. A gyógyvíz reumatikus és női betegségeket gyógyít elsősorban.

Borszék

A Borszáken található mintegy 15 forrás mindegyike más és más összetételű. Közös vonásuk a bő szénsavtartalom, ezen kívül kálium, magnézium, nátriumsók oldott jelenléte. A megépített kutak, azon kívül, hogy sorszámmal vannak ellátva, egy-egy híres ember nevét kapták. Így például: Kossuth-, Petőfi-, Boldizsár- vagy Madonna-forrás. Borszék egyben üdülőttelep is, hiszen bioklimája az exkluzív idegenforgalom lehetőségeit sugallja. A biotiszta levegő marasztaló hatású, ami hosszú kirándulásokra, sétákra és légfürdőre csábít. Az üdülőttelepen minden évszakban működnek a vendéglátóhelyek, szebbnél szebb szállodák és villák várják

A nyaraló, amely támaszpontként szolgált ottlétünk alatt

az ide látogatókat. Ezen a napon ismét olyan természeti csodákat láttunk, amelyeket eddig még soha.

Este igazán ránk fért egy kis pihenés, és kikapcsolódásként jólesett a táborút melletti borozgatás, beszélgetés és nem utolsósorban a szalonnasütés.

A Fogarasi-havasok

A negyedik napon nagy feladattal bírókztak meg közülünk néhányan. Akik eddig még nem jártak a Fogarasi-havasokban arra, vették útjukat. Hajnalban indultak el a többórás utazásra. A kalandos hegyi túrát természetesen bakanokban, hátizsákokkal felszerelve tették meg. A 2541 méter magasságban előforduló zord időjárás is nehezítette a túrázók dolgát, de felérve a csúcsra, minden fáradságot feledtetett az eléjük táruló szépség, a tengerszem, az itt-ott előforduló havas, másutt viszont virágos hegyoldal. Egy kis pihenés után visszafelé vették útjukat, mert az időjárás kissé változékonyra fordult, és abban a magasságban ez is másként jelentkezik, mint idele. Kimondhatatlan élményt jelentett számukra, ahogy a felhők között néha-néha eltűntek. Késő este értek vissza Gyergyószentmiklóssra, ahol mi meleg vacsorával, illetve a szerény kis zuhanyzóba, felmelegített vízzel vártuk őket.

A környék

Aki ott maradtunk, a környékbeli nevezetességeket tekintettük meg. Maga a város, Gyergyószentmiklós, természeti adottságain kívül, bővelkedik építészeti és történeti emlékekben. A Városi Múzeum, a régi plébánia épülete, a római katolikus templom, az örmény templom és számos

lakóház, mind műemléképületek. A város számos kulturális rendezvény színtere, főleg a város ünnepén, december 6-án Szent Miklós napon.

Szárhegy, a várostól kb. 5 km-re található, a Szármány-hegy (967 m) fenyveseinek lábánál 770 m magasságban. Az idegenforgalom jelentős központja. Csodálatos látnivalót nyújtanak templomai, kápolnája, kolostora, valamint a Lázár-család ősi kastélya. Amitől még kedvesebb ez a hely, itt született neves énekesünk *Koós János*.

Gyergyóditró, a Gyergyói-medence egy nagyközsége. Számos látványossága közül, mi a ditrói Nagytemplomot néztük meg, ami 1908 és 1911 között épült neogótikus stílusban. A két torony magassága 75 méter, amelyen található toronyórák még ma is működnek. A templom hossza 56 méter, szélessége 26 méter. Zsúfolva akár 5000 ember is elfér benne. Szépek a főoltár márványszobrai és dús színezetű ablakai, melyek a tizenkét apostolt ábrázolják.

A mindennapok

Az Erdélyben töltött idő alatt még számos látnivaló volt, oldalakat lehetne írni az ott élő emberek hétköznapijairól, életéről, és nem lehet nem szólni a szebbnél szebb székely kapukról.

A faragott, többnyire tölgyfából készített kapuknak két alaptípusa van, a nyitott és a galambdúcos, ún. kötött kapu. A nyitott székely kapu fejrészét díszesen faragják, végződhet tulipán, kehely vagy piramisszerűen. Egytől egyig értékes kézi munka eredményeként készül.

Általában feliratok is kerülnek a kapukra, mint pl. „Béke a bejövőre, áldás a kimenőre!”

E pár nap egy életre szóló, felejthetetlen élményt jelentett mindenki számára. Köszönjük még egyszer, hogy ott lehetünk!

Erdély a pihenni vágyóknak aktív pihenést, feltöltődést, egészségmegőrzést, a hagyományok és kultúrtörténeti ismeretek gyarapítását, a belső béke nyugalma jelenti, idilli környezetben.

Aki még nem látta Erdélyt és teheti, látogasson el, mert soha többé nem felejtheti!

Bodai Tiborné

Szakirodalom: Utazások Erdélybe (1992)

Válogatás az internetről

KÉPEK ERDÉLYRŐL

Ravadics János képriportja Erdélyről

Válaszúton, a táncoktatások három helyszíne közül az egyik ez a csűr volt

Gyilkostó, érdekessége a víz alá került fenyőerdő

A csíksomlyói templom

Fogarasi-havasok

Hegyi kaszálóház, amely menedékként szolgál rossz idő esetén

A csíksomlyói szabadtéri oltár, esetenként színpadként is szolgál

Korond, múzeumház székely kapuval

Ditrói katolikus templom

Szárhegy, a Lázár-család ősi kastélyának belső udvara

A templom főhajója

A Lázár-család kastélyának lovagterme

Virágok a havasokban 2500 méteren

TEST ÉS LÉLEK

Szent Istvánról – másként

Szent István szarkofágjának oldala

AUGUSZTUS 20-ÁN MINDENKI SZENT ISTVÁNRÓL BESZÉL. HALLHATTUK, HOGY MILYEN BÖLCS, ELŐRELÁTO ÉS POLITIKUS VOLT. TEMPLOMOKBAN ARRÓL IS SZÓ ESİK, HOGY Ő NEMCSAK AZ ORSZÁGALAPÍTÓ KIRÁLY, HANEM A KATOLIKUS, VALAMINT A KELETI EGYHÁZ SZENTJE IS. AZ Ő SZENT MIVOLTÁT EZER ÉV TÁVLATÁBÓL MEGÍTÉLNI NEM KÖNNYŰ. AZT IS HOZZÁ KELL TENNI, HOGY Ő NEM ÚGY ROBBANT BELE A MAGYAR NÉP KÖZTUDATÁBA, MINT EG Y HUNYADI JÁNOS, RÁKÓCZI FERENC AVAGY KOSSUTH LAJOS. TISZTELETE ELEINTE NEM VOLT OLYAN LOBOGÓ ÉS LELKES, MINT EZEN NÉPSZERŰ HŐSÖK ESETÉBEN.

A SZENT ISTVÁN-I KULTUSZT VALÓJÁBAN SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY HÍVTA ÉLETRE, AMIKOR 1038-BAN A SÍRJÁT FELBONTATTA ÉS SZENTTÉ AVATTA. AZ Ő KIRÁLYI UTÓDAI TÁPLÁLTÁK ÉS NÖVELTÉK TEKINTÉLYÉT NAGYRA, AMIKOR ÉVRŐL-ÉVRE ELJÁRTAK A SZENT KIRÁLY NAPJÁN SZÉKESFEHÉRVÁRRA TÖRVÉNYKEZNI ÉS TÖRVÉNYEKET HOZNI, ÉS A NÉPPEL EGYÜTT TISZTELEGNİ A SZENT KIRÁLY EMLÉKÉNEK. ÍGY HÁT EZER ÉV TÁVLATÁBÓL NEHÉZ VALAKINEK AZ ÉLETÉT ÉS AZ EGYÉNISÉGÉT REKONSTRUÁLNI. JOBBÁRA CSAK A KEVÉS ÍRÁSOS EMLÉKEKRE ÉS A LEGENDÁKRA HAGYATKOZHATUNK. EZÉRT MOST INKÁBB NÉZZÜK AZON JELENSÉGEKET, MELYEK MÉLY NYOMOT HAGYTA A TÖRTÉNELEMBEN.

A Szent Jobb

A Hartvik-legenda szerint, amikor Szent László felbontatta István szarkofágját, akkor felkiáltott: „a keze, a keze!”, mivelhogy a szent király jobbja nem porladt el. A történelmi kutatások kimutatták, hogy ez azért nem egészen így volt. Szent István a székesfehérvári, általa emelt bazilikában akart eltemetkezni. De akkor a bazilika még nem volt felszentelve. Esetleg a templom mellett temették el? Hartvik püspök feljegyzése perdöntő: „a bazilika felszentelését követően a szent testet az egyház (= templom) közepén helyezték el”. Hartvik Könyves Kálmán püspöke volt. Ő nagyon jól tudhatta, hogy kit is rejt a szarkofág. Valószínűleg a bazilikában történt második temetés előtt választották le a testről a Szent Jobbot.

Amikor pedig Szent László felbontatta a sírt, akkor már a Szent Jobb egy Merkur nevű klerikus birtokában volt. Ő egy családi kolostorral rendelkezett a Berettyó mellett. A feljegyzések szerint ő volt az, aki Szent István jobbát magával vitte. Ezt igazolja az a tény, hogy Merkurt László király eltiltotta a szentté avatáson való részvételtől. Szent László valószínűleg nem akart sok zűrzavart, ezért megalapította a szentjobbi apátságot, mely ennek a Merkurnak volt a területén. Szentjobb település ma a Nagyvárad Egyházmegye területén található. Román neve is van (Siniob). Aztán a Szent Jobb 1590-ben egy balkáni kereskedővárosban Raguzában tűnik fel. Ezt ma Dubrovniknak hívják. Később aztán, 1771-ben Mária Terézia a Szent Jobbot visszaszerezte Raguzából. Ünnepelesen Budára hozatta. Azóta mind a mai napig a budapesti Szent István Bazilikában őrzik.

Szent István tisztelete

Közeledni érezvén halálát, az utódául Orseolo Pétert jelölte meg. De nem bízott a leendő utódban, ezért koronáját Szűz Máriának ajánlotta fel. Ez a nyugati világban ismeretlen volt, de keleten szinte sportot csináltak belőle az ottani uralkodók, fejedelmek. A különbség az, hogy míg a keletiek ezt sosem vették túl komolyan, a magyar nép mindig halálosan komolyan vette. A hagyomány szerint augusztus a király 15-én elhalálozott. Végakaratainak megfelelően a székesfehérvári bazilikában temették el. A tetemet rejtő szarkofágon egy angyal látható, aki kezében viszi István lelkét Isten elé egy kis csecsemő alakjában. Ez egyértelműen görög hatás, görög mesterre vall. A sírjánál történt csodás gyógyulások és megtérések után 1083 augusztus 20-án a sírját László király felbontatta, és a magyar püspökök tanácsának jóváhagyása után – előzetes pápai jóváhagyást követően – a szentek sorába iktatta. Akkor még sokkal egyszerűbb volt egy szentté avatás. Így az ő ünnepe Magyarországon nem a halálának, hanem ereklyéi felemelésének a napja. 1092-ben a Szabolcsi Zsinat elrendeli, hogy aug. 20. legyen munkaszüneti nap. 1625-ben az Országgyűlés katolikus rendjei kéri a pápát, hogy a Szent Istvánról szóló misét vegye be az új Római Misekönyvbe. Ez gyakorlatilag azt jelentette, hogy Szent István tiszteletét terjessze ki az egész világra. Ezen kérésnek XI. Ince pápa 1683-ban tett eleget. Később az egyetemes Egyházban aug. 20-ra Szent Bernát ünnepe került, ezért Szent István ünnepét szept. 2-re tették. 34 évvel ezelőtt, 1969-ben pedig aug. 16-ra került az ünnep, de már nem kötelező jelleggel. Mi, magyarok azért megtartottuk mindvégig augusztus 20-át Szent István királyunk ünnepének.

A Szent Fejereklye

A mohácsi vész után a török Fehérvárt is feldúlta. A janicsárok mindent elvittek, ami mozdítható volt. Volt közöttük egy keresztényből mohamedánná lett ember: Mahmud. Ő írja le, hogy Tálibi Üngürüs magával vitt egy „Istefán királ”-tól származó ereklyét, és azt a Balkánon értékesítette. Mármint a feljegyzések szerint amikor a Szent Jobb Raguzában volt, akkor az ottani domonkos szerzetesek őriztek egy másik erek-

lyét is, ami Szent Istvántól származott. Hát ez volt a koponyából származó darab. De itt a történelmi bizonyosság nem olyan erős, mint a Szent Jobb esetében.

Amikor Szent István év volt 2000-ben, a magyarok kérték a horvátokat, hogy adják vissza Szent István koponyájának ezt a darabját. A horvátok persze határozottan elzárkóztak a kérés elől, viszont egy évre kölcsönadták. Akkor a budapesti Szent István Bazilikában volt látható egy évig. A fejereklyét e sorok írója is megtekintette. Utána vissza kellett szállítani Dubrovnikba.

Talán mind a mai napig ezen ereklyék azok, melyek mutatják számunkra, hogy a magyar nép keresztény önazonosságát tekintve mit is jelent Szent István király.

A Szent Korona

Szent István halála után a korona közjogi jelentéshez jutott, de egyúttal vallási szimbólum is lett. A koronának ez a közjogi tekintélye a XIII. sz. végén kezdett komolyan kialakulni s a XV. sz.

koronázást, mely nem a Szent Koronával történik. A Szent Korona tisztelete az újkorban sem vesztett erejéből, sőt egyre inkább elmélyült. A Szent Korona lett és maradt a közjogi nemzet és a közösségi akarat misztikus erejű szimbóluma. A legutóbbi időkben, *Horthy Miklós* kormányzósága idején is úgy a törvényeket, mint a bírósági ítéleteket a Szent Korona nevében hirdették ki.

A II. világháború után a Szent Koronát az Egyesült Államokba menekítették ki.

Az idősebbek emlékeznek rá, hogy aztán *Jimmy Carter* elnöksége idején *Cyrus Vance* külügyminiszter, mint az elnök

különmegbízottja adta vissza a magyar népnek ezt a szent ereklyét, amit az SZDSZ egyes politikusai Szent István tökfödőjének neveztek el. Lelkük rajta! Akkor a Nemzeti Múzeumba került. Az Orbán-kormány idején a Parlament kupolacsarnokába vitték át. Most végre méltó helyet találtak neki. Amikor meglátjuk a Szent Koronát és a Szent Jobbot, óhatatlanul arra kell gondolnunk, hogy egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók! Nekünk van történelmünk, nem kell történelmet hazudnunk!

dr. Horváth István
plébános

Részlet Szent István szarkofágjának mintáiból

A pellérdi templombúcsú

MINDEN KÖZSÉG
ÉLETÉBEN ÉVRŐL-ÉVRE
VISSZATÉRŐ SZÉP NAP
A BÚCSÚ ÜNNEPE.
HONNAN IS ERED EZ
A SZÉP HAGYOMÁNY?
HA A KÉRDÉSRE
VÁLASZT AKARUNK
KAPNI, AKKOR AZT
A KERESZTÉNYSÉG
KEZDETEKTŐL MEGLÉVŐ
HAGYOMÁNYAIBAN
KELL KERESNÜNK.

Mit is jelent a búcsú? Az ősegyházi időkben, ha valaki hűtlen lett a hitéhez és azt követően megtért, akkor sokszor olyan elégtételt róttak rá ki, hogy fogadjon be egy koldust 30 napra, ezen idő alatt lássa vendégül. Ezt nevezték el 30 napi búcsúnak. A későbbi időkben ezt aztán kiterjesztették. Főleg az apostolok és a szentek sírjaihoz írtak elő zárandoklatokat, amivel ki tudták váltani a fentebb említett kötelességeket.

A kora középkortól kezdve pedig a templomok felszentelésének a napján a szentmisén való részvétel is ilyen elégtételadási jelleggel kezdett rendelkezni. Aztán a templom felszentelésének a napját átvette a templom védőszentjének a napja és az lett a templombúcsú ünnepe.

A mi templomunknak *Antiokhiai Szent Margit* a védőszentje. Ünnepe július 13-án van. De lévén ősegyházi szent, a hivatalos római jegyzék kb. 30 éve már nem említi. Életéről nagyon keveset tudunk, az a legenda kódéba vész. Valószínűleg egy *Olybus* nevű pogány helytartó akarta feleségül venni. De *Margit* az ő keresztény hitét sokkal értékesebbnek tartotta, minthogy egy pogánnyal kössön házasságot. Ezért a kikoszorózott helytartó boszszúból kivégeztette 307-ben. Hát ennyit lehet tudni Szent Margitról.

Miért éppen ő lett a mi községünk védőszentje? Sajnos, erre a kérdésre nem tudunk válaszolni. Keresztény őseinket minden bizonnyal valami köthette Szent Margit tiszteletéhez. De hogy mi, arra vonatkozóan semmiféle adatunk nincs.

Ebben az évben a búcsúi szentmisét az egyházmegye egyetlen újmisési papja, *Kovács Ferenc* atya tartotta. Elmondta, hogyan vezetett az útja a papságig. Az egykori hentes szakmunkás, akit a szülei vallás és hit nélkül neveltek, hogyan találkozott a kereszténységgel, hogyan találkozott Jézus Krisztussal. Kívánjuk, hogy egész életében legyen a jó ügy munkása.

Dékány Lajos
az Egyházközség elnöke

első felében jutott teljes érvényre. A történelem folyamán többször előfordult, hogy a király helyett az ország főurai gyakorolták egy ideig a hatalmat. Ekkor születik meg a Szent Korona közjogi jelentősége. Amikor *Károly Róbert* 1300-ban és utána 1309-ben a Szent Korona helyett egy ezen alkalomra készített koronával koronázzák meg, a közvélemény nem ismerte el ezen szertartás jogi érvényét. Meg kellett őt koronázni harmadszor is a Szent Koronával.

1440-ben az országgyűlési rendek érvénytelennek mondtak ki minden olyan

Az örömről – Vándorszínészek Pellérden

„Tanulj meg örülni! Azt akarom, hogy soha ne szenvedj hiányt a vidámságban. Azt akarom, hogy egész hajlékodat betöltse. És be is tölti, ha te magad vidám leszel. Mindig veled marad, ha egyszer rájössz, miből merítsd... Fordulj az igazi érték felé. Örülj tulajdon birtokodnak. De hát mi is a birtokod? Tenmagad és legértékesebb valód!”

Seneca

Ez a néhány gondolat jutott eszembe, amikor a Pellérdi Kastélypark fűvén üldögélve örültem az írországi vándorszínészek előadásának, kissé irigykedve azon, hogy nekik van bátorságuk úgy élni, ahogy szeretnének. A világ furcsának, különösnek tartja munkájukat, életformájukat, ők megtalálták azt az örömet, ami betölti az életüket. És ez az öröm láthatóan belülről fakad.

Az öt szekér egy letűnt világ hangulatát idézte. A vándorszínészek ízelítőt adtak abból, milyen lehetett régen a faluról-falura járó színészek élete, munkája. Most sem tűnt könnyűnek. De mert hittek, hisznek benne, vidám könnyedséggel játszottak. Félelem és szorongás nélkül, őszinte örömmel. A játéuk igazi játék volt, magával ragadó, önfeledten gyermeki. A társulat bevonta a játékba családtagjait, a gyermekeket és a szorosan hozzájuk tartozó állatokat is, lovat, libát, kecskét. A tyúkuk ugyan nem voltak szereplői egy jelenetnek sem, mégis szabadon járkáltak a szálláshelyük és a színpad pázsitja között, illetve magukat az egy szem kakas előtt. Kedves jelenetet adtak elő a tarka és a fehér libával is. Mindkettő egy szerelmes hölgy szerepében tetszelgett, akinek kedvesen udvarolt egy igazi

férfi. Talán inkább csapta a szelet, mert gyorsan tudott váltani az udvarló, amikor a barnát (tarka liba) szőkére (fehér liba) cserélte. Közben nem is értettük honnan tudják az írek, hogy Magyarországon buta libának csak hölgyeket szoktak nevezni? Véleményem szerint nem is volt olyan buta az a liba, mert még tollaslabdázni is tudott, kecses kis szárnyaival. És ahogy ott büszkélkedett a tudásával! Vidám kis jelenet volt. A színes ruhába öltözött kecske egyszer csak biciklire pattant, és körbekerekezte a színpadot. Gyermekbiciklin, mert a felnőtt biciklin valószínűleg nem ért volna le a lába a pedálra, ha az ülésre ül. Így aztán sikerült megkacagtatni mindannyiunkat ezzel a

nem mindennapos ötlettel, mert azt azért gondoltuk, hogy nem a kecske ül a biciklin. A gyermekek a majomjelenetknél nevettek jó nagyokat. Talán el is hitték, hogy igaziak voltak, hiszen olyan ügyesen utánozták őket. Fantasztikus ügyességgel zsonglőrködött a társulat egyik tagja.

Legérdekesebb mutatványa, amikor nagykéssel, almával és egy kis zeneszerszámmal dobálózott, miközben elfogyasztotta az almát. Az előadást végig zenei aláfestés kísérte, hangulati megerősítésként az éppen aktuális történet vidámságát, veszélyességét jelezve.

Jó volt ott lenni. Az előadást megelőzően beszélgettünk a társulat vezetőjével, *Violával*, aki 16 éves kora óta vándorbábosként, majd vándorszínészként él, dolgozik. Közben öt gyermeket szült, akik közül kettő még velük van, három Dániában tanul. Nyaranta valamennyien beállnak kicsit játszani, néhány művész barátjukkal együtt. Így változó létszámmal járják az országot, világot. Azt éreztem beszélgetésünk közben, és azt láttam a játéukban is, hogy elégedett, boldog emberek. Ők megtanulták, élnek az örömet munkájukban, magánéletükben. Felénk is hitelesen közvetítettek ebből néhány órányit. Nekünk is öröm volt a látvány, nevetés, vidámság. Köszönjük, hogy itt jártak és kívánjuk, hogy még sokáig, sok helyre érkezzen meg ez az öt szekér, a vidám kis társulattal, és töltsen be minél több ember lelkét az öröm.

S. M.

Elhízás a mindennapi gyakorlatban

Évezredek át, az éhezések és a hiányos táplálkozás következtében az emberi test alkalmazkodott a ritka tápanyagok tárolásához. Napjainkban, főleg a jóléti államokban a modernebb technikai vívmányok miatt az ülő életmód és a túlzott kalória-felvétel kettős veszélyt jelent a szervezetre, amely csak megbetegedéssel képes ezekre reagálni. Miután a szervezet képtelen a felesleges kalóriáktól megszabadulni, egyetlen védekezési módja a felhalmozás és a raktározás. Ennek végeredménye a kövérség, az egészségre és az élettartamra gyakorolt valamennyi károsító hatásával együtt.

A kor pozitív családi anamnézis, a testmozgás hiánya, valamint az urbanizáció és a helytelen táplálkozási szokások egyaránt ún. „rizikófaktorok”. Szoros összefüggés van az elhízás, különösen a centrális típusú elhízás és a testmozgás hiánya, valamint az urbanizált környezetben jelentkező stressz között.

A kövérség a zsírszövet rendszerint hosszú időn át tartó, abnormálisan nagy mennyiségű lerakódása a szervezetben. A kíváncsinosnál 20%-kal nagyobb testsúly már betegség kockázatot jelent. 18 éves korban a férfiaknál a normális zsírmennyiség a testsúly 15-18%-a, nőknél 20-25%-a.

A kövérség tehát úgy is definiálható, hogy a test összes zsírtartalma férfiaknál 20%-nál, és nőknél 25%-nál nagyobb. A test összes zsírmennyiségének bonyolult a meghatározása, mely egy szorzószám, ahol a testmagasságot, az életkort és az egyén nemét kell figyelembe venni.

A kövérség rizikó betegségei: cukorbetegség, magas vérnyomás, cardiomaskuláris kórképek, tüdőgyógyászati és endokrin zavarok, az epehólyag megbetegedése,

és kevesebb zsírt (túró, sajt, kefir). Jó hatású lehet szigorú diétát betartó betegnél, a naponta több alkalommal történő étkezés, amely a gyomor nyálkahártyát egyensúlyban tartja; de ezek a „kis” étkezések is lehetőleg kevés kalóriát tartalmazó ételekből álljanak.

Igaz, orvosi követéssel, minden elhízott betegnél, attól függően, hogy van-e már más szövődménye is, külön egyénre szabott diétát kell ajánlani.

Tehát összefoglalva: az elhízás kezelése kalóriamegvonásból, a fizikai terhelés fokozásából és viselkedési terápiából áll. A kezdeti súlyvesztés a szervezet víz és Na veszteségének köszönhetően általában gyors. Ezt a testsúly fokozatos csökkenése követi, a zsírraktárak felhasználásának ütemében. A súlyvesztésnek ebben a lassú fázisában a volt beteg elkedvetlenedik és visszatér korábbi étkezési szokásaihoz és visszanyeri a korábbi testsúlyát.

mozgásszervi bántalmak. Azoknak az elhízott betegeknek, akik rizikómentesek, a hagyományos diétás tanácsokat kell betartaniuk súlycsökkenésük érdekében.

Azoknak a betegeknek, akik elhízottak és társultan rizikófaktoruk fordul elő, sokkal komolyabban kell venni kezelésüket és fokozottan kell kontrollvizsgálatokat végezni. Nehézséget okoz, hogy a diétától és a testmozgástól eltekintve minden korábban elérhető gyógyszeres kezelés a metabolikus rendellenességek felé irányult, és nem az elhízásra önmagára.

Ezért a gyógyszeres kezelés, agresszív hatása miatt, csak súlyos szövődmények társulása esetén javasolt.

Így tehát, ha az elhízás szövődménymentes, nagyon jól befolyásolható csak diétával, de ehhez nagyon fontos, hogy a betegben elég erős legyen az elhatározás a diéta betartására.

a. A diétás fő célkitűzése:

A kalória- és zsírmennyiség csökkentése, pl.: sok gyümölcs fogyasztása, főzelék-félék, melyben a zöldségek inkább párolt formában vannak, tejtermékek fogyasztása, amelyek fehérjét tartalmaznak főleg

b. Fizikai terhelés:

Az étrendi módosításokkal párhuzamosan kell alkalmaznunk. A növekvő fizikai aktivitás az izmokat erősíti, a terhelés megtartja a diéta időszakában a nyugalmi anyagcsere sebességét, inkább a zsírvesztést segíti, valamint az izomtömeg csökkenését.

Bármely aerób típusú aktivitás segíthet, beleértve a kiadós sétákat. Az ülőfoglalkozásuk kapcsolódjanak be terheléses típusú testedzési programokba és lassan, fokozatosan érik el a kívánt mértékű fizikai aktivitást.

c. Viselkedés-terápia:

A viselkedés megváltoztatását célzó programok életmód-változtatást, kiegyensúlyozott étrendet, az étkezési szokások megváltoztatását és több fizikai aktivitást tűznek ki célul. A beteg feladata, hogy felismerje, mikor nassol, vagy mikor eszik bánatában vagy örömeiben.

A súlycsökkenés rendszerint a viselkedés-terápia elhagyása után 1-2 évig marad jelen.

Álom – manó

*Álom – manó szökik be az ablakon,
és álom – csókot hagy ott az arcodon.
Az álom – csókot én küldtem Neked,
hogy álmaidban mindig Veled legyek.
Az álom – manó minden este visszatér;
és mindig újabb álom – csókot kér:
Minden este álom – csókot küldök
Neked,
és elsuttogom, hogy mennyire
SZERETLEK!*

Nefelejcs jelige

Pellérd, 2001. december 6.

dr. Péterfai Sarolta

Panelből családi házba

Lehet panelban élni, hogyan lehetne, hiszen több százezren teremtettek ily módon otthont maguknak. Lehet panelban élni, de aki egyszer szabadulni tud ebből a kényszerből, aki megtapasztalta a „betonműfaj” előnyeit, hátrányait, az hálát adhat a teremtnének, ha szabadulni tud.

Jómagam negyven évig éltem ilyen kényszerhelyzetben. Mindig is terveztem,

majd egyszer talán sikerül változtatni, megteremteni az anyagiakat a kertesi házra. Mindannyiunkban él a természet utáni vágy, van, akinek elegendő egy szál virág a vázába, esetleg az erkélyen nevelnek különböző növényeket. Mások hétvégi kertekben, gyümölcsösökben élvezik a természet kínálta kikapcsolódást, kinek-kinek habitusa, igénye és lehetősége szerint.

Már régóta dédelgetem a gondolatot, majd egyszer talán sikerül olyan fészket találnom, ahová szívesen megyek haza munka után. Ahol, ha becsukom magam mögött az ajtót, nem kell végighallgatnom a szomszédok családi gondjait, hiszen a sajátomat sem tudom megoldani.

Nővérem, aki nálam szerencsésebb, már több éve pellérdi lakos, irigyeltem is őt ezért. Családi ház, kert, jó közlekedés...

Mostanra valóra vált dédelgetett álmom, sikerült kertesi családi házat vásárolnom Pellérden, pellérdi lakos lettem. A párom és én minden lelkesedésünket beleadva alakítjuk új „birodalmunkat” saját igényünknek megfelelően. Magunk mögött hagytuk a panelgondokat, problémákat!

Kósa Szilvia

Keréken a világban...

autós-motoros ötletek és aktualitások

SÁTOR – LAKÓKOCSI – LAKÓAUTÓ?!

EGY, A HAJÓSOKTÓL „ELLOPOTT” NAGYON RÉGI MONDÁS SZERINT: „NAVIGARE NECESSE ET!” (HAJÓZNI MÁRPEDIG KELL), UGYANÚGY IGAZ ARRA IS, HOGY UTAZNI SZINTÉN SZÜKSÉGES ÉS FONTOS.

A mostani alkalommal a fenti három típusú utazás ismertetőjegyeinek fejtegetését kezdeném el, bár ugyanúgy létezik apartmanos, szállodás, lakóhajós, luxus yachtos stb. forma, és mindegyiknek meg van a maga sajátos hangulata és varázsa.

Én igazán a természetközeli táborozási formákat tartom a legkellemesebbnek. Erről mindenkit meggyőzni nem lehet és nem is szabad.

A különböző beszélgetéseken, vitákon elhangzik pénzzel kapcsolatos érvelés, sokszor lenéző, sértő megjegyzés is. Hogy ki melyik formát választja, azt nagyon sok tényező befolyásolja. Az biztos, hogy a pénz is, de próbáljon meg valaki egy hegyi gyalogtúrára lakókocsival nekiindulni. Nyilván hogy marad a talán legősibb táborozási forma: a sátrazás.

A lakókocsizók és a lakóautósok körében is van egy állandó összehasonlító rivalizálás. A lakókocsis, lakóautós utazási formánál a kispénzű, olcsóbb kategória fogalma már nem igaz, hiszen a kempingdíjak sokszor vetekszenek akár a

szállodás költségekkel, és akkor még hol marad a romantikus hangulat?

Nincs idő és hely a részletes kifejtésre, de mindkettőnek van előnye és hátránya is. Egy biztos, a hátunkra vett, vagy autónkra csatolt „maxi hátizsák” és az utazásból fakadó izgalmas érdeklődés és a kíváncsiság hajtson előre bennünket.

Az én utazással kapcsolatos hitvallásom szerint nincs az az ötcsillagos hotel, amellyel felcserélném a reggeli kávézás,

vagy az esti tűzrakás melletti, hegyre vagy vízpartra néző idillt sugárzó kemping hangulatát.

A mostani alkalommal egy köztisztelőben álló falubeli baráti társaság sátras élményeit ajánlom elolvasásra!

Az utazók védőszentje, *Szent Kristóf* óvjon mindenkit!

Farkas Nándor

Sátorozni ó de nagyon jó!

„A LEGFONTOSABB, HOGYHA ÚTRAKELÜNK, MINDIG TÉRJÜNK VISSZA ÉPSÉGBEN, FELTÖLTÖDVE AZ UTAZÁS KELLEMES ÉLMÉNYEIVEL.” – ÍRTA FARKAS NÁNDOR AZ ELŐZŐ LAPSZÁMBAN.

NOS, JELEZZÜK: SZERENCSESEN, ÉLMÉNYEKBEN GAZDAGON VISSZATÉRTÜNK A TENGERPARTI KEMPINGTÚRÁNKRÓL.

Hogyan készülünk a nyaralásra, a kempingezésre?

A hely kiválasztása az első, ahová utazunk, ott mit szeretnénk látni? Mennyi időre menjünk? Milyen céllal, látni vagy pihenni kívánunk?

Térképek, útikönyvek alapján a program összeállítása a következő.

Az időpont kiválasztása. Ki mikor kap szabadságot? Tájékozódjunk, van-e az adott időpontban valamilyen jellegzetes esemény, állami ünnep a célországban!

Ha baráti társaság készül, jó többször, alaposan átbeszélni a részleteket egy jó Ács rosé társaságában.

Mit vigyünk magunkkal?

- Lakáshoz:
sátrat – előtte otthon állítsuk fel, meg van-e minden kellék – vigyünk tartalékszíneget, és cöveket, szerszámokat – kalapácsot, fogót –, ponyvát (a sátor alá, fölé), belépőszőnyeget.
- Alváshoz:
matracot – itthon szintén próbáljuk ki –, feltétlen legyen nálunk pótdugó és ragasztó is, hálósákot vagy takarót, igényesebbek derékaljat is vihetnek, esetleg kedvenc kispárnájukat is (nagy melegben egyik sem szükséges).
- Tisztálkodáshoz:
alapidolgokat, amit otthon is használunk, frissítőkendőt az utazáshoz, toalettpapírt, (ha hosszabb ideig távol vagyunk, mosószert is).
- Étkezéshez:
asztalt, széket, evőeszközöket, tányért, poharat, drékót (univerzális palacknyitót), konzervnyitót, vágódeszkát, főzőedényeket, elektromos vagy gázrezsót, mosogatótálat szivacs és mosogatószer társaságában, konyharuhát, szemeteszsákot, alufóliát, kávéfőzőt, ha kávé a csapat!
- Szórakozáshoz:
vízben használható játékokat, bűvőfelszerelést, társasjátékot, kártyát,

könyvet, rejtvényt, túrabotot, hátizsákot, ha hegyekbe is készülünk.

- Ruházkodáshoz:
nagyon minimálisat, hiszen nem bemutatóra és estélyre megyünk, de a sportruházat mellé nem árt, ha beteszünk egy „ünneplőset” is.
- És még néhány praktikus kellék:
kerti pavilon, kábelhosszabbító, elektromos elosztó, gyufa, öngyújtó, kisasó, mini söprű és lapát, sebtapasz, házi gyógyszerek.

A sátorhely kiválasztása:

Lehetőleg gödör- és buckamentes, sima felületű, árnyékos helyet keressünk (ha van!).

Ha ennyi felé kell figyelniünk, miért nem megyünk szállodába, apartmanba, társasútra?

Ha több család nyaral együtt, a teher elosztható, nem szükséges minden családnak mindent vinnie. Sőt, ebben az esetben egy pavilon köré felállított sátrak és lakóik meghitt, családi légkört teremthetnek.

A kempingezés során mindig kipróbáljuk a helyi ételspecialitásokat, amelyekhez a nyersanyagot önállóan szerezzük be, pl. frissen szedjük a kagylót, frissen fogjuk a polipot, vagy végső esetben a halpiacon megvásároljuk. Nagy szertartással, vidám hangulatban készül az étel a sátrak mellett, tábori körülmények között. Pl. nagykes hiányában egy éles olló is hasznos a polip aprításához, húsklopfoló helyett megteszi a tisztára mosott cölöpverő kalapács is. Órák kérdése és kész a magyaros polip, a lecsós kagyló. Míg mi falatozzuk egzotikus menünket, a többi

kempinglakó mosolyogva, sóvárogva szimatol a levegőbe az ínycsiklandozó illatokat érezvén.

Sokan úgy vélik, jobb apartmant bérelni, szállodában lakni, mint táborozni. (Egy jó komfortfokozatú kemping majdnem drágább, mint egy átlagos apartman!)

Mi a kempingezésre szavazunk, mert vadregényes tájakat, kristálytisza vizeket érinthetünk, távol a nagyváros zajától, forgalmas kikötőktől, szabadon, időkorlátok nélkül élhetünk, fürödhetünk, bűvárkodhatunk, hiszen számunkra a tengerparti nyaralás erről szól. A természettel együtt lélegzünk a csillagos ég alatt. Ez fantasztikus!

A kempingezésnek csodálatos varázsa van. Szabadabbnak érzed magad. Te szabad meg mikor, mit teszel. Nem kell előre lefoglalni a helyet, bármikor módosíthatod akár az időpontot, akár az útvonalat, úticélt.

A sátorozás egyfajta kihívást is jelent, mennyire vagy képes az ún. civilizált körülményektől távol talpon maradni, magadnak komfortot biztosítani.

Emberrársainkhoz csak annyiban kell alkalmazkodni, hogy tiszteletben tartjuk pihenni vágyásukat, hiszen ők is ekképp viszonyulnak hozzánk. S így mindannyian elégedetten, kipihenten, élményekkel gazdagon feltöltődve térhetünk haza, s tervezhetjük a következő évi sátras nyaralást.

Bízunk abban, hogy kedves olvasóink közül is mind többen kapnak kedvet a sátrazáshoz, s követőkre találunk bennük.

Villányi és Ács család

EU-SAROK

Európai gondolatok

„Az EU-ban meg kell tudnunk védeni érdekeinket, ehhez parlamenti ciklusokon átívelő közös stratégia kidolgozása szükséges: a határon túli magyarokkal szembeni felelősségünkben, a népességfogyás megállításaiban, nemzeti kultúránk megőrzésében, tudásalapú társadalmunk fejlesztésében, környezetünk védelmében, a hátrányban élők iránti szolidaritásban, az állampolgári alapjogok védelmében. Nem lehet minden kérdésből politikát csinálni, kurzusonként mindent újraszabni, mert ilyen országban nem lehet európai módon élni, szeretni, gyarapodni.”

Gémesi György,

Demokrata, 2003. május 8., 30. old.

Hirdetésfelvétel

Következő számunk október hónapban jelenik meg.

Reklám, illetve hirdetésfelvétel a

Takarékszövetkezetben,
naponta 9-16 óráig

Vérsi Ernőnéél.
Tel: 72/587-004

Szőlészeti-borászat

A RENDKÍVÜLI IDŐJÁRÁS MIATT – AZ EDDIGI TAPASZTALATOK ALAPJÁN – IGENCSAK KORÁN KEZDŐDÖTT A SZÜRET, UGYANIS A CSEMEGESZŐLŐ FAJTÁKAT MÁR AUGUSZTUS HÓNAPBAN SZÜRETELNI LEHETETT. A BORSZŐLŐ FAJTÁK SZÜRETE IS ELKEZDŐDÖTT, VÁRHATÓAN SZEPTEMBER KÖZEPÉRE BE IS FEJEZŐDIK. EZ ÚJ HELYZETET TEREMTETT A SZŐLŐFELDOLGOZÁS, VALAMINT A CEFREKÉSZÍTÉS ÉS -KEZELÉS TERÉN.

Cefrekészítés és -kezelés

Bármilyen színű és minőségű bort kívánunk készíteni, a szőlőfeldolgozás első művelete a szőlőbogyó feltárása (cefrekészítés). A cefrekészítés történhet zúzással, bogyózással.

A csak zúzással készült cefre feldolgozásából adódó előnyök: könnyebben sajtolható, a kocsányok külön szállításáról nem kell gondoskodni. Hátrányok: a kocsányok rontják a bor minőségét vörösbor készítésekor és áztatással készülő borok esetén.

Bogyózással a kocsányok különválasztása általában előnyös, minőségjavulást eredményez, de nehezebb, időigényesebb a sajtolás.

A szőlőt bogyózni kell:

- vörösborok készítésénél,
- áztatással készülő fehérborok esetében,
- ha a kocsányok vad zöldek (túl korai szüret esetén).

Nem bogyózzuk a szőlőt:

- penészes, rothadt termés feldolgozása-kor, a minél gyorsabb léelkülönítés érdekében,
- lágy, savszegény szőlőfajta esetében.

A cefre kénezése:

Penészes, rothadt termés cefréjét tilos kénezeni. Csak a mustot kénezzük 15-20 gr/100 l borkén adagolással.

Ezzel védjük az oxidációtól, gátoljuk a káros mikrobák elszaporodását. Segíti az illat és zamatanyag feltárását.

Gyorsabb a must eltávolítása. Minden más esetben (áztatással készülő fehérborok és vörösborok), csak mérsékelt 5-10 g/100 l borkén mennyiséggel szakszerű a kénezés.

Enzimkezelés

A pektin anyagok (a must kolloidjainak kb. 50%-a) növelik a viszkozitást (a belső súrlódás mértékét), lassítják az önderülést, stabilizálják a zavarosító anyagokat, megakadályozva azok tömörülését. Érdemes alkalmazni pl. Zalagyöngye, Bianca szőlőfajoknál, mert azok pektintartalma nagyobb.

Sajtolás

A bor minőségét legjobban befolyásoló művelet. A színmust átl. 50-70%-át teszi ki a sajtolás nélküli lényeredék. Aki az összes cefrét kisajtolja, az is viszonylag jobb összetételű bort nyer akkor, ha az utolsó, legnagyobb nyomással nyert mustot (utóprésmustot) elkülönítve kezeli a többitől.

Héjon erjesztésű vörösbor készítésénél a szín- és présbort célszerű külön-külön felfogni, majd figyelmesen végrehajtott házasítási próbák eredménye alapján keverni.

Összefoglalva, a korszerűség követelményei:

- minél nagyobb hányadban színmustot kinyerni,
- minél kisebb fajlagos nyomással, minél rövidebb időn belül elválasztani a folyékony részt a szilárd részekről,
- a mustot osztályozottan fogjuk fel,
- a must ne érintkezzen vassal.

Feltétlenül tisztítani kell a mustot, ha

- penészes, rothadt termésből származik,

- növényvédőszer-maradványt tartalmaz (betonitos ülepítés).

Fontos szempontok még:

1. Az erjedés lefolyásának ellenőrzése.
2. A savtartalom meghatározása.
3. Esetleges enzimes kezelés.
4. Illat és zamatgazdag bukéborok, (pl. Irsai Olivér) hidegtűrő fajlesztővel 10 °C körül kezdve az erjesztést, $\frac{3}{4}$ résznyi cukorfogyás után a hűtést megszüntetjük.
5. Üde, reduktív borok készítése 16-18 °C-on.
6. Túlérésben szüretelt fajták mustjának erjesztési hőmérséklete 20-22 °C.
7. Kék szőlőfajták héjon erjesztésekor, amennyiben vörös bort készítünk, az optimális hőmérséklet 28-30 °C.

Munkák a szőlőben

A telepítések vagy pótlások talaját készítsük elő trágyázással.

Készüljünk fel a lemosó permetezésekre.

Munkák a gyümölcsösben

A gyümölcs betakarítás után igyekezzünk a talajt felásni még a tartós őszi eső idő beállta előtt. Az egészséges leveleket is beáshatjuk. A fákat tisztogassuk, a múmiákat szedjük le. Szükség szerint végezzük el a lemosó permetezést. Az őszi baracknál még lombos állapotban, majd lombhullás után ismételjük meg. Lemosó permetezéskor az őszi lombfertőtlenítést nagy lémenységgel végezzük. A permetlé jól vonja be a fán levő és a talajra hullott leveleket, valamint a fás részeket egyaránt.

A lehullott beteg levelek összegyűjtésével és elégetésével hatékonyan védekezhetünk az ott telelő károsítók ellen. Ne komposztáljuk a fertőzött leveleket mert tavasszal a kórokozók a komposzt telepekről is képesek fertőzni.

Sikeres betakarítást és sok teli hordót kíván:

Solti László
szaktanácsadó

Pellérdi programok 2003. szeptember–október

Időpont	Esemény	Helyszín	Szervező
Szeptemberi események			
13. szombat	Pellérdi Szüreti Mulatság	Művelődési Ház, falu	Vágner Roland
	Pellérdi Szüreti Mulatság – Tánc	Művelődési Ház, falu	Mezőszél Táncgyűttes
14. vasárnap	Sellye–Pellérd – labdarúgás (16 ³⁰ óra)	Sellye	Pellérdi Sportegyesület
21. vasárnap	Pellérd–Bogád – labdarúgás (16 ³⁰ óra)	Pellérd, sportpálya	Pellérdi Sportegyesület
26. péntek	Iskolai kirándulás – szentendrei skanzen	Szentendre	Medgyesi Antal
	Klubfoglalkozás	Általános Iskola	Kertbarát Klub
28. vasárnap	Gyerekmise	Templom	Jövőt a Gyermeknek Alapítvány
	Siklós–Pellérd – labdarúgás (16 ⁰⁰ óra)	Siklós	Pellérdi Sportegyesület
Októberi események			
5. vasárnap	Idősek világnapja	Művelődési Ház, klub-terem	Nyugdíjas Klub
	Pellérd–Lánycsók – labdarúgás (16 ⁰⁰ óra)	Pellérd, sportpálya	Pellérdi Sportegyesület
6. hétfő	Keresztény Kör – beszélgetések	Művelődési Ház, klub-terem	Praksch László
12. vasárnap	Sásd–Pellérd – labdarúgás (16 ⁰⁰ óra)	Sásd	Pellérdi Sportegyesület

HIRDETÉSEK

A Pellérdi Katolikus Caritas csoport

**2003. október 14-én,
kedden 13⁰⁰-17⁰⁰ óráig**

jótekonysági
ruha- és
cipővásárt tart

a Művelődési Házban
olcsó árakkal.

**Mindenkit szeretettel
várunk.**

Caritas csoport

Lakáshitel, lakás- előtakarékosság

- Lakást, házat szeretne vásárolni?
- Építkezik vagy felújít?
- Közművesítésre van szüksége?

Teljes körű hitelügyintézés a legjobb
pénzügyi megoldások az Ön igénye-
ihez igazítva. Használja ki az összes
lehetséges állami támogatást.

Információért hívja:

Szczaurski Eszter: 06-20/473-6304

Szczaurski Csilla: 06-70/336-5843

A BARANYA MEGYEI KULTURÁLIS ÉS
IDEGENFORGALMI KÖZPONT
és PELLÉRD KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA
az ÁMK szervezésében

tisztelettel meghívja
**Önt és kedves
Családját**

2003. szeptember 13-án
szombaton
a Mediterrán Ősz 2003
rendezvénysorozat részeként a

Pellérdi Szüreti Mulatságra,

mely idén a *Brázay Kastélyparkban*
kerül megrendezésre.

PROGRAMKÍNÁLAT:

A Brázay Kastélyparkban:

- 14⁰⁰ – Déli Gyepűvédők – a Juniálison
elmaradt honfoglalás kori
lovass-harcászati bemutató
- 14⁴⁵ – A Hosszúhetényi Néptáncsoport
bemutató mősora
Köszöntő – Medgyesi Antal
ÁMK igazgató
- 15⁰⁰ – Menettáncos, hintós
szüreti felvonulás a
Mezőszél Táncgyűtessel és a
Hosszúhetényi Néptáncsoporttal
- 17³⁰ – Szőlőlopás – fúvószenekar
kíséretével
- 19⁰⁰ – 21⁰⁰ – Élő koncert
örökzöldekkel, a színpadon a
Joker zenekar – ízelítő az esti
Szüreti Bál hangulatából
- Egész délután sörátor, légvár,
kézműves vásár és
borbemutató

A Kastélypark rendezvénybázisában:

- 13³⁰ – Kiállítás nyílik a múlt
szőlészeti-borászati
eszközeiből a Pellérdi
Kertbarát Klub szervezésében

A Művelődési Házban:

- 22⁰⁰ – Szüreti Bál – hangulatos élő
zene hajnalig a Joker zenekarral,
tombola és meglepetések.
A belépő a bálra: 350 Ft
Házigazda: Mezőszél Táncgyűttes
és a Pellérdi Nyugdíjas Klub

LABDARÚGÁS

Játékosok névsora

Megye I. felnőtt

Barna András
Balázs Csaba
Berdó József
Bodor Endre
Böjtös Imre
Döme Tibor
Gál Péter
Gyócsi Tamás
Hajdu Csaba
Hajdu Zsolt
Hofmann Attila
Jóvér János
Kovács Ferenc
Láng Zsolt
Lajos Tibor
Szin Tamás
Túri Zsolt
Vadász Viktor
Várbelyi Gábor
Várkonyi Endre
Zákányi László

Megye III.

Balatincz Balázs
Berdó Árpád
Bizderi Norbert
Bosnyák Áron
Bóhm János
Csimá László
Csirke Tamás
Dékány Nándor
Döme Tibor
Gáspár Péter
Horváth Bálint
Kőhegyi Csaba
Kőhegyi István
Lauer Péter
Majoros Iván
Nemes Krisztián
Pálmai Gábor
Turosz Ferenc

Új igazolás:

Gyócsi (PVSK)
Hofmann (Tapolca)
Jóvér (PVSK)
Szin (Gerde)

A BARANYA MEGYE I. OSZTÁLYÚ FELNŐTT BAJNOKSÁG
2003-2004. év – őszi idény

Pellérd

HAZAI	VENDÉG	DÁTUM	IDŐPONT	NAP
Pellérd	PEAC	2003.08.24	17 ⁰⁰ óra	Vasárnap
Pécsvár	Pellérd	2003.08.31	17 ⁰⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Nagyárpád	2003.09.07	16 ³⁰ óra	Vasárnap
Sellye	Pellérd	2003.09.14	16 ³⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Bogád	2003.09.21	16 ³⁰ óra	Vasárnap
Siklós	Pellérd	2003.09.28	16 ⁰⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Lánycsók	2003.10.05	16 ⁰⁰ óra	Vasárnap
Sásd	Pellérd	2003.10.12	16 ⁰⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Szederkény	2003.10.19	14 ³⁰ óra	Vasárnap
Egerág	Pellérd	2003.10.26	13 ³⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Ócsárd	2003.11.02	13 ⁰⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Szigetvár	2003.11.09	13 ⁰⁰ óra	Vasárnap
Pogány	Pellérd	2003.11.16	13 ⁰⁰ óra	Vasárnap

MEGYE III. PÉCSI CSOPORT

2003-2004 év bajnokság sorsolása

Pellérd

HAZAI	VENDÉG	DÁTUM	IDŐPONT	NAP
Kővágószőlős	Pellérd	2003.08.24	10 ⁰⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Vókány	2003.08.30	17 ⁰⁰ óra	Szombat
Mágocs	Pellérd	2003.09.07	16 ³⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Szalánta	2003.09.13	16 ³⁰ óra	Szombat
Pellérd	Szabad	2003.09.21	16 ³⁰ óra	Vasárnap
Gerde	Pellérd	2003.09.28	16 ³⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Bakonya	2003.10.14	16 ⁰⁰ óra	Kedd
Siklós	Pellérd	2003.10.11	16 ⁰⁰ óra	Szombat
Pellérd	M.hertelend	2003.10.18	14 ³⁰ óra	Szombat
Szászvár	Pellérd	2003.10.26	13 ³⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	D.szabolcs	2003.11.01	13 ⁰⁰ óra	Szombat
M.godisa	Pellérd	2003.11.09	13 ⁰⁰ óra	Vasárnap
Pellérd	Berkesd	2003.11.15	13 ⁰⁰ óra	Szombat

Pellérd Község Önkormányzatának ingyenes havilapja

t ü k ö r

Megjelenik minden hónap első felében

KIADJA: Pellérd Község Önkormányzata

FELELŐS KIADÓ: Metzinger József polgármester

FELELŐS SZERKESZTŐ: Borbély Tamás

TÖRDELŐSZERKESZTŐ: Schauer Tamás

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG: Bodai Tiborné, dr. Schleich

Mária, Eötvös Gusztáv,

Gálné Dávid Margit, Farkas

Nándor, dr. Horvát István,

Kokovai István, Medgyesi

Antal, Ravadi János, Schmidt

Mátyás, Szabó Attila, Szigeti

János, Tóth József, Vágner

Roland, Vészi Ernő

SZERKESZTŐSÉG: 7831 Pellérd, Dózsa Gy. út 33.

Tel: 72/587-921

FOTÓK: Ravadi Irénke

LEVÉLGÍTÁS: MacMaestro Kft., Pécs

NYOMDAI MUNKÁLATOK: Bornus Kft.

7624 Pécs, Rókusalja u. 19.

Tel: 72/516-435

FELELŐS VEZETŐ: Borbély Tamás

MEGJELENIK: minden hónap első felében,

700 példányban